

HORMONES, GUIX, ETC. LA MANDRA DE SEMPRE

DAVID CIRICI
Escriptor

Conscient que us semblarà una trista simplificació, proclamo la mandra com la principal causa dels suspensos. A les aules es fa ben visible. Hi ha alumnes que no prenen apunts fins que no els hi dius. Altres no es molesten a contestar una pregunta perquè pensen que ja la contestarà algú altre, i finalment no la contesta ningú. Al passadís, llencen els papers a la paperera des de lluny per no haver de caminar. Els fa tanta mandra copiar una demostració de la pissarra que en fan una foto amb el mòbil. A les aules, contrasta l'avidesa dels treballadors amb la desgana dels mandrosos. Els treballadors estan sempre més contents que els mandrosos i es prenen la classe com una aventura, mentre que els mandrosos se la prenen com si arrosseguessin un piano i vingués pujada.

La mandra, i també l'ociositat, ha estat mal vista des dels temps més remots, però sembla que és al segle XIX, amb la industrialització, quan s'inventa la idea que és el pitjor dels pecats i que, en canvi, el treball és alliberador. Els primers socialistes, com Lafargue, autor d'*El dret a la mandra* (1880), denunciaven l'estratègia dels amos de les fàbriques, reivindicaven l'ociositat i proposaven una revolució en què els treballadors, alliberats de l'esclavatge de la feina gràcies a les màquines, es podrien dedicar a les arts, les ciències i els plaers de la vida. També Bertrand Russell, als anys trenta, va escriure un *Elogi de l'ociositat*, en què adverteix que la creença que el treball és una virtut ha causat danys enormes, i que el que hem de defen-

Proclamo
la mandra
com la
principal
causa dels
suspensos.
A les aules es
fa ben visible

sar als països industrialitzats és tot el contrari: és possible un món en què treballem quatre hores i dediquem la resta del temps a pensar, a observar, a interessar-nos per la ciència o per la música, a llegir o a pintar.

Però la mandra dels nostres alumnes no té res a veure amb la conquesta de l'ociositat. No és la mandra de treballar, sinó també la de pensar, observar, llegir, dibuixar o fer música. Tampoc és una mandra conscient, com la que reivindica en J.M. Espinàs. És una mandra, com diu José Antonio Marina, enemiga de la intel·ligència. I és que no només no hem aconseguit encara que les màquines ens alliberin de la feina, sinó que hem deixat que envaeixin el territori encara verge del temps lliure i han convertit en passiva l'ociositat dels adolescents.*

L'EXPLORADOR REPRIMIT

FUGUES, RETORNS I TAPERSEX

Portem setmanes de titulars negatius sobre el sistema de protecció de menors. Jo mateix acabo d'escriure un text dur ("Com fabricar un delinqüent") que he deixat hibernar uns dies per quan les reflexions siguin útils. Les autoritats em renyen perquè esperen de mi que compregui la dificultat de la seva tasca i no sumi la meua veu a la persecució política que diuen que estan patint. Al final escric un altre article perquè alguns dels educadors que escolto em demanen que parli del que fan bé. Innoven, improvisen, s'impliquen, dediquen vida i afectes a ser una veritable oportunitat en unes vides totalment desemparades.

Comparteixo cafè amb el director d'un petit centre de noies i parlem de l'acompanyament. De com estan al seu costat, com fan possible que no sentin que estan soles, com miren d'ajudar-les a gestionar els embolics en què es fiquen. M'avisa, però: "Segons els Mossos, tenim una de les estadístiques de fugues més alta". Recordo immediatament algun grup polític preguntant agrament a la consellera sobre el nombre de fugues del mes. Tampoc se m'escapa la seva explicació ambigua de per què passa i que no tornarà a passar.

Seguim amb el cafè i ens agradaria dir al grup polític preocupat per les fugues que aquest centre és el que té la taxa més alta de retorns. Totes tornen aviat perquè finalment senten que allà les espera un educador disposat a estar al seu costat i no té gaire sentit complicar-se la vida soles. La consellera no sap o no vol dir que no s'han fugat per la finestra, que les claus sempre estan posades al pany de la porta. Per què costa tant acceptar el centre com un lloc vital adolescent, amb totes les seves contradiccions i complexitats, i que la preocupació ha d'estar centrada justament en el fet que ho sigui?

També parlem de sexe, d'educadores i educadors preocupats perquè les noies puguin arribar a construir una sexualitat en positiu. Noies que mai han estat estimades i accepten qualsevol relació per rebre una mica de l'amor que no han tingut. Que mai han pensat en elles mateixes, en el seu propi plaer, en el seu cos, en la seva sexualitat. Educadores i educadors que intenten inventar-se una mena de tapersex d'amagat que les ajudi a ser dones felices. ¿I si ho pregunten al Parlament? Estaria bé alguna pregunta a la directora catòlica d'un altre centre que nega els tampons perquè "són una marranada"!*

JAUME FUNÈS
Psicòleg i educador